

Závěr

Právní předpisy tvořící „Nový legislativní rámec“ byly přijaty jako výsledek revize uplatňování principů a instrumentů „Nového přístupu“ při tvorbě a aplikaci harmonizačních právních předpisů pro oblast technických požadavků na výrobky a podmínek jejich uvádění na trh. Přičemž cílem nebylo osvědčený a dobře fungující „Nový přístup“ nahradit, ale naopak ho zlepšit a zdokonalit. Odborná literatura se zatím problematice „Nového legislativního rámce“ nikterak podrobně nevěnovala, a proto jsem nucen své závěry odvíjet především od dílčích podnětů získaných od věcných odborníků napříč celým oborem, které jsem pochytil během své práce v Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, a od obecné právní logiky, kterou bylo třeba mnohdy použít k zpřesnění či korekci jejich názorů.

Při posouzení celého „Nového legislativního rámce“ je nutné konstatovat, že každý jeho jednotlivý právní předpis se zaměřil na svou jasně vymezenou oblast, s tím, že se jejich působnosti nepřekrývají, ale doplňují, a přitom v zásadě postihují kompletně téměř celou oblast technické regulace a harmonizace. Přestože se nejedná o právní předpisy s velkým mediálním ohlasem, přinášejí značné prohloubení evropské integrace, a to jak na úrovni EU, tak i na úrovni celého Evropského hospodářského prostoru, protože se vzhledem ke svému charakteru uplatní i na jeho území. Přičemž s ohledem na probíhající přístupová jednání by mělo dojít k jejich aplikaci i ve vztahu k Turecku. Kromě silného integračního prvku, pak „Nový legislativní rámec“ posiluje a zlepšuje (zjednodušuje) řádné fungování vnitřního trhu, neboť obsahuje celou řadu instrumentů posilujících základní svobodu volného pohybu zboží.

Nařízení č. 764/2008/ES je zaměřené na oblast vnitřního trhu spojenou s neharmonizovanou sférou. Kde především legislativně zakotvuje zásadu vzájemného uznávání judikovanou Evropským soudním dvorem ve věci Cassis de Dijon (č. 120/78) a stanoví procesní úpravy jejího uplatňování vnitrostátními orgány členských států. Zásadu vzájemného uznávání tak rozpracovává a jasně stanoví její meze a mantinely, což je důležité především s ohledem na skutečnost, že vnitrostátním orgánům v řadě členských států její uplatňování činilo značné potíže nebo k němu prostě jen nebyla sebemenší vůle. To se dnes především díky charakteru nařízení, jako obecně závazného a bezprostředně aplikovatelného právního předpisu, zásadně mění a s uplatňováním zásady vzájemného uznávání už by nadále neměly být tak výrazné potíže. I vzhledem ke zřízení kontaktních míst pro výrobky je nařízení zaměřeno především na pomoc a zlepšení postavení hospodářských subjektů, zejména při jednání s vnitrostátními orgány členských států.

Druhý právní předpis, nařízení č. 765/2008/ES, potom doplňuje celkový záběr „Nového legislativního rámce“, když se zaměřuje na oblast harmonizované sféry, a například v oblasti akreditace je to též i s určitými přesahy do neharmonizované sféry a dokonce i sféry neregulované. V podstatě by se dalo říci, že právě tento předpis aktuálně obsahuje to stěžejní jádro pro zlepšení a posílení instrumentů „Nového přístupu“. Nezabývá se přímo stanovováním technických požadavků na výrobky, ale bere si za cíl zejména sjednotit odbornou úroveň a zajistit adekvátní kvalitu subjektů posuzování shody, a to prostřednictvím sjednocení používání akreditace a stanovením jejích základních principů. Akreditace, jako činnost posuzování technické způsobilosti subjektů posuzování shody, je velmi důležitá, neboť se jedná o první krok k zajištění stejné kvality a úrovně osvědčení o shodě výrobků s požadavky na ně kladenými v právních předpisech. Protože pouze za předpokladu, že veškeré subjekty posuzování shody disponují dostatečným technickým a personálním zázemím, a tak představují dostatečnou záruku věrohodnosti a objektivitu pro osvědčení jimi vydané, je možné v plné míře uplatňovat i vzájemné uznávání takto vydaných osvědčení napříč všemi členskými státy. Koordinace prostřednictvím třetího a nezávislého subjektu v podobě EA a zavedení vzájemného hodnocení vnitrostátními akreditačními orgány z ostatních členských států, pak představuje dostatečnou míru objektivitu a potřebnou vypovídací hodnotu o odborné úrovni vnitrostátních akreditačních orgánů.

Obě výše uvedená nařízení se svou úpravou dotýkají i činností orgánů dozoru nad trhem a kontrolních orgánů, kde také zavádějí řadu velmi zajímavých prvků, které ve svém důsledku dost podstatně posilují postavení hospodářských subjektů. V první řadě se jedná o povinnost poskytnout hospodářským subjektům dostatečnou lhůtu na odstranění nedostatků a vad nebo na prokázání nesprávnosti postupu vnitrostátních orgánů, a to ještě před samotným přijetím omezujícího opatření. To jednak chrání hospodářské subjekty před vznikem škod v důsledku přijatého omezujícího opatření založeného na nepodstatných či pouze formálních pochybeních, ale zároveň to představuje i určitý prvek ochrany před nesprávnými či dokonce nezákonnými opatřeními. Dává možnost se bránit, ještě než k jejich přijetí dojde. V této souvislosti pak musím poukázat na, z mého pohledu neopodstatněný, rozdíl v délce těchto lhůt, kdy v harmonizované sféře činí 10 dní a ve sféře neharmonizované naopak 20 dní pracovních. Dalším velmi důležitým společným prvkem je zásadní přesun důkazního břemene z hospodářských subjektů na vnitrostátní orgány. To je bezesporu naprosto zásadní demokratický a právní krok. Nadále již totiž hospodářské subjekty nemusí dokladovat i ničím nepodložené požadavky vnitrostátních orgánů, jen aby je plně uspokojily a ony nabyly přesvědčení, že se opravdu jedná o bezpečný výrobek. Nově, a zcela logicky, je na

vnitrostátních orgánech, aby prokázaly, že výrobek skutečně představuje bezpečnostní či jiné riziko, které vůči němu ospravedlňuje přijetí omezujícího opatření. Přičemž tento přístup by se dle mého názoru měl plně promítnout i do problematiky užívání výrobků a nikoli jen jejich uvádění na trh.

Rozhodnutí č. 768/2008/ES potom představuje určitý anomální prvek, a to nejen v rámci „Nového legislativního rámce“, ale i svou povahou rozhodnutí *sui generis*. Jedná se o rozhodnutí legislativního charakteru, v podstatě určitá „legislativní pravidla“ pro evropského zákonodárce, jak by měly vypadat všechny jeho budoucí harmonizační právní předpisy stanovící technické požadavky na výrobky a podmínky jejich uvedení na trh. K jeho ožívání v praxi bude docházet až postupem času, ale svůj význam má i dnes. Nejedná se totiž o pouhý příslib sjednocení roztříštěné terminologie harmonizačních právních předpisů, ale už dnes můžeme rozhodnutí používat, jako výkladový materiál pro eurokonformní výklad jak harmonizačních, tak i harmonizovaných právních předpisů. Rozhodnutí navíc může posloužit i jako okénko do budoucnosti, které nám dává rámcovou představu, jak bude v budoucnu vypadat právní úprava harmonizovaných oblastí a jakým směrem tak směřovat svůj budoucí rozvoj.

Samozřejmě již dnes jsou patrné i některé problémy s aplikací „Nového legislativního rámce“ spojené, stejně jako některé oblasti, které bude ještě třeba v budoucnu doupravit. Akreditace byla zakotvena jakožto činnosti orgánu veřejné správy, což je značný posun od činnosti prováděné v zásadě na bázi dobrovolnosti. Od toho se odvíjí i řada potenciálně sporných otázek do budoucnosti, které bude nutné vyřešit. Jedná se například o to, zda se na činnost akreditačního orgánu bude vztahovat správní řád v plném rozsahu, nebo zda budou zohledněna závazné postupy a stanoviska uznaného orgánu, jejichž plnění je podmínkou úspěšného podstoupení vzájemného hodnocení. Osobně se domnívám, že správně by měla být užívána druhá varianta. Zároveň patrně až soudní praxe přinese jasnou odpověď na přesné vymezení případné odpovědnosti státu za činnost jím pověřeného akreditačního orgánu. Oblastí, která by si zasluhovala jasnou úpravu již dnes, je problematika vzájemného uznávání nejen ve vztahu k uznávání spojenému s uváděním výrobků na trh, ale i s uváděním výrobků do provozu, respektive jejich použitím. Tento problém je nejvíce patrný především u stavebních výrobků. Bezpečnost těchto výrobků se totiž neodvíjí pouze od jejich vlastních parametrů, ale rozhodující význam má především způsob jejich samotného použití ve stavbě. Například cihla splňující řecké požadavky na uvedení na trh, bude asi jen stěží odpovídat svými parametry nezámrznosti, které je třeba klást na cihly používané při stavbách budov ve Švédsku za polárním kruhem. Vzhledem k jejich podstatně nižším pořizovacím cenám by nepochybně

představovaly pro některé stavitele výhodný artikl, ale při jejich použití v nosných obvodových zdech, by se asi jen stěží jednalo o bezpečnou stavbu. Může však být jejich použití ve Švédsku zakázáno zcela plošně? Jejich použití v rámci vnitřních nenosných příček či interiérových doplňků už s největší pravděpodobností bude postrádat znaky nebezpečnosti. Tato problematika není nikde přímo řešena. Pokud bychom řádně uplatňovali zásadu vzájemného uznávání v souladu s nařízením č. 764/2008/ES, pak by bylo nutné posuzovat *ad hoc* nebezpečnost každého konkrétního použití. Otázkou ovšem zůstává, zda jsou dozorové orgány a ostatní příslušné vnitrostátní orgány vůbec schopné se všemi jednotlivými případy zabývat a zda se nejedná pouze o jejich nadbytečné a neefektivní zahlcení. Jednotná úprava by tedy byla nepochybně cennou pomůckou.

Považuji proto nezbytné zdůraznit, že verifikaci reálného naplnění „papírových předpokladů“ „Nového legislativního rámce“ jako celku, i jeho jednotlivých částí, nám přinese až podrobná analýza jeho uplatňování provedená s dostatečným časovým odstupem. Podle základních atributů v úpravě patrných, však můžeme již dnes považovat jeho přijetí za krok správným směrem. Jako krok k prohloubení evropské integrace, k posílení a zlepšení fungování vnitřního trhu, ke zvýšení odborné úrovně subjektů posuzování shody a tím i posílení věrohodnosti osvědčení jimi vydaných. Přičemž ve všech oblastech je kladen velký důraz na posílení postavení hospodářských subjektů, zlepšení vymahatelnosti jejich práv a snižování jejich nákladů, zejména spojených s nadbytečnou administrativou. Pro hospodářské subjekty by pak tato úprava měla představovat jen výrazná pozitiva a měla by dopomoci k posílení jejich konkurenceschopnosti v evropském, ale i globálním měřítku.